

**ТЕРРА
PROJECTS**

'11

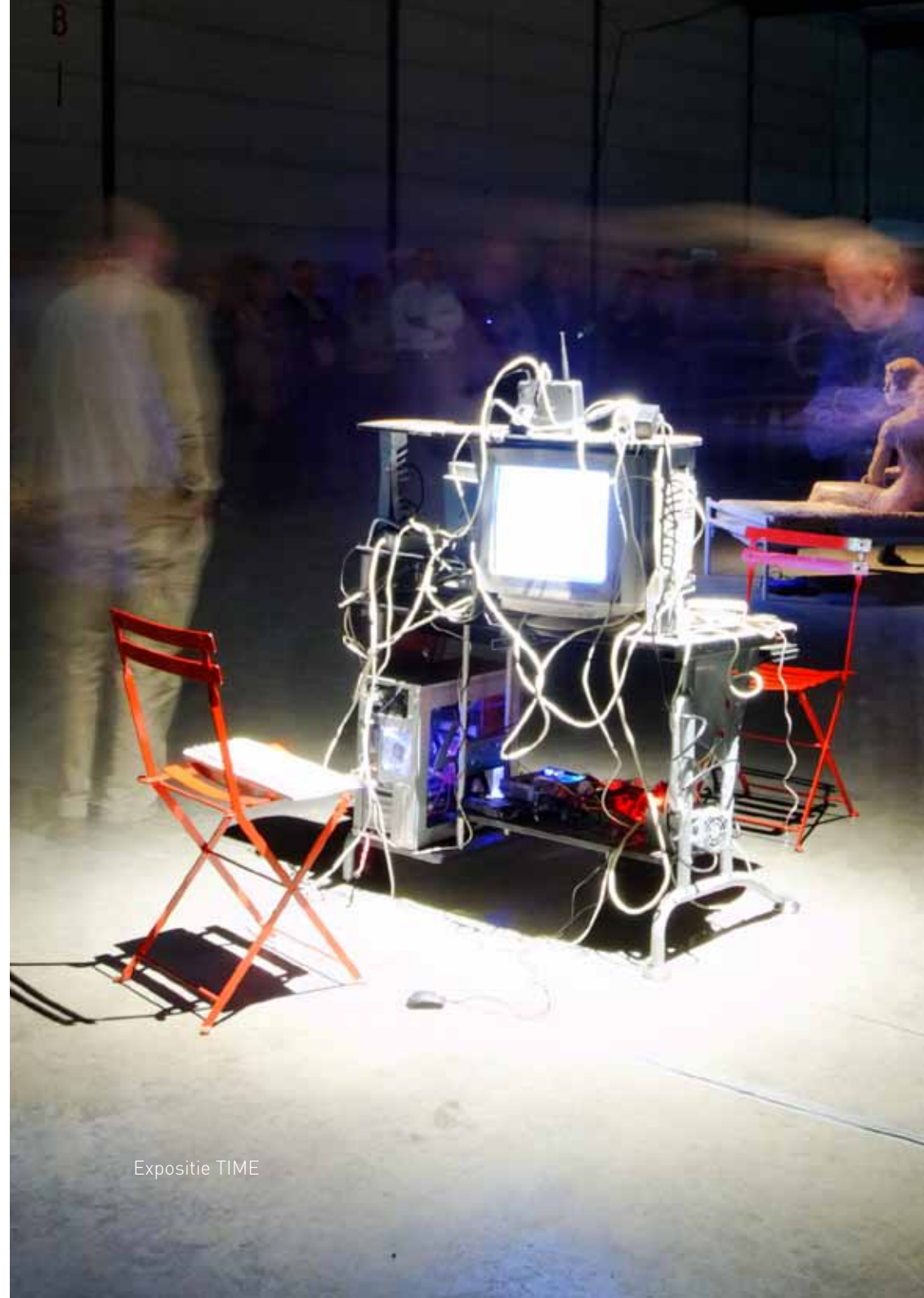

Jaarring 2011, Interactief Landschap, Studio Roosegaarde

INHOUDSOPGAVE

01	Inleiding	7
02	Gerealiseerde projecten	11
2.1	Wijk Palenstein	11
2.1.1	Participatieproject Brederodeflat	11
2.1.2	Participatieproject Diederik van Teijlingenflat	11
2.1.3	Keramiekproject Samen Sterk	11
2.1.4	Poëzieproject Maak de Woorden wakker	12
2.1.5	Billboards Dubbelportretten	12
2.2	Overige projecten	13
2.2.1	Jaarringen 2011	13
2.2.2	Open Ateliërdagen 2011	16
2.2.3	Thrillerfestival	16
2.3	Voorbereidingen 2012	19
2.3.1	César Franck zet de toon in Buytenwegh	19
03	Programma TERRATORIUM	21
3.1	Algemeen	21
3.2	Tentoonstellingen	21
3.2.1	Time	21
3.2.2	Meesterwerken	21
3.2.3	Uitwisseling Xiamen	22
3.2.4	Change	25
3.2.5	Kunsthappen	25
3.2.6	TERRA 4 WNF	26
3.2.7	Overzichtsexpositie Zoetermeerse kunstenaars	26
3.2.8	KERA-TEX 2011	27
3.2.9	Cultuur op zondag	29
3.2.10	Zoetermeer, maar anders	29
3.3	Kunstfoyers	30
3.3.1	Hoe realiseert de gemeente een kunstopdracht	30
3.3.2	Antroposofische architectuur	31
3.3.3	TIME	34
3.3.4	Change	34
3.3.5	Kunst in de openbare ruimte	34
3.3.6	Zoetermeer, maar anders	34

04	Bijzondere activiteiten	35
4.1.	Onderneem.net Silverdome	35
4.2.	Floravontuur nieuwjaarsreceptie	35
4.3.	BBC ontbijt	37
4.4.	TERRATAFELEN	37
05	Overlegstructuur	38
5.1.	Participatieprojecten	38
5.2.	Kunstprojecten	38
5.3.	Verhuur kunstwerken	38
5.4.	Culturele overleggen	38
5.5.	Samenwerking Stedsmuseum en Bibliotheek	38
06	Projectbureau	38
6.1.	Management	38
6.1.1	Van stichtingsbestuur naar raad van toezicht	38
6.1.2	Acquisitie	39
6.1.3	Structurele subsidie	39
6.1.4	Nieuwe locatie Bredewater 16	39
6.2.	Van stagiaire naar medewerker PR en programmering	39
6.3.	Stagiaire Communicatie	39
6.4	Vrijwilligers	39
6.5	Programmacommissie	40
6.6	Adviescommissie	40
07	Bedrijfsvoering	43
7.1.	Terra in Bedrijf	44
7.2.	TERRAINFO	44
7.3.	Website kunstencultuurzoetermeer.nl	44
7.4	Professionalisering interne organisatie	44
7.4.1	Algemene voorwaarden	45
7.4.2	Verzekeringen	45
08	Vereniging Terra	45
09	Financieel resultaat	45
10	Met dank aan	46

Expositie TIME

INLEIDING

Kunst is een essentiële bron van beschaving. Niet alleen degenen die worden aangeduid als 'cultuurelite' profiteren hiervan, maar ook de lokale bevolking, wijken en centra. De afgelopen jaren heeft Terra Art Projects zich vanuit deze visie ingezet om het draagvlak voor de professionele beeldende kunst in Zoetermeer te vergroten. De organisatie van een diversiteit aan kunstprojecten, samenwerking met en faciliteren van lokale beroepskunstenaars en inwoners van Zoetermeer én het verbinden van initiatieven en organisaties hebben bijgedragen aan een toename van bezoekers en naamsbekendheid van Terra Art Projects in 2011.

Cultureel ondernemend

Er is in 2011 door het projectbureau fors ingezet op de relatie met het bedrijfsleven. Niet alleen voor de promotie van Terra in Bedrijf (kunstuitleen, artistieke avonden), maar bovenal met als doel om ondernemers als donateurs (fans) aan de stichting te verbinden. Terra Art Projects heeft hierbij continu het doel om het vertrouwen te winnen van deze bedrijven voor de lokale professionele kunstactiviteiten. In 2011 is de kunsthal TERRATORIUM driemaal het podium geweest voor bijeenkomsten van lokale ondernemersnetwerken. Het eigen initiatief TerraTafelen, waarbij kunstenaars en ondernemers elkaar aan tafel ontmoetten, heeft voor een positieve spin-off gezorgd. Dankzij de hier opgedane contacten zal Terra Art Projects begin 2012 verhuizen naar een nieuw onderkomen.

Diversiteit in aanbod

In 2011 heeft het projectbureau veel aandacht besteed aan kwaliteitsverbetering (artistiek inhoudelijk, aanbod) van de projecten en de jaarprogrammering. Er was extra aandacht voor publieksbereik en er werd beter op de bezoekers ingespeeld door het aanbieden van toegankelijke projectinformatie bij de exposities/ projecten. De Community Art projecten in de wijken werden geëvalueerd en er werd een visie ontwikkeld voor de toekomstige projecten, waarbij het projectbureau de nadrukkelijke wens heeft om naast het creëren van participatiemogelijkheden ook de autonome ruimte voor de kunstenaar te bewaken.

Opening Zoetermeer maar anders, Performance De Dutch Don't Dance Division

Door kritisch te blijven wordt doorlopend geprobeerd een nog stevigere verankering te verkrijgen voor Terra Art Projects en haar projecten. De meningen van bezoekers, participanten, passanten, stakeholders, vrijwilligers, de eigen organisatie en kunstenaars dragen bij aan een continue ontwikkeling van het aanbod.

TERRA kijkt terug op een succesvol 2011 en treedt 2012 met veel ambities tegemoet.

GEREALISEERDE PROJECTEN

2.1. Wijk Palenstein

Naast het aanbieden van exposities in kunsthall TERRATORIUM is Terra Art Projects ook actief als initiatiefnemer en ondersteuner van community art projecten. Dit zijn projecten waarbij wijken en haar bewoners centraal staan. Het resulteert veelal in projecten die in de openbare ruimten te zien zijn. De recente projecten in de wijk Palenstein zijn een goed voorbeeld van projecten waarin wijkbewoners hebben geparticipeerd.

In 2011 heeft TERRA met onderstaande community art projecten een bijdrage geleverd aan de sociale cohesie en leefbaarheid in de herontwikkelingswijk Palenstein te Zoetermeer.

2.1.1 Participatieproject Brederodeproject

Vidomes en buurtbewoners geven kleur aan de wijk Palenstein. In 2011 zijn twee projecten opgezet; in de Diederik van Teilingenflat en de Brederodeflat in de wijk Palenstein. TERRA werkte tijdens de realisatie samen met de uitvoerende Stichting ParticipARTE en ondersteuners van de diverse woningbouwcorporaties. De twee projecten varieerden. Het project in de Brederodeflat bestond uit het beschilderen van panelen die aan de woningen werden bevestigd en een gezamenlijk paneel voor de entreehal van de flat. Vidomes stelde budget beschikbaar om het project op 28 november 2011 op feestelijke wijze af te sluiten.

2.1.2 Participatieproject Diederik van Teilingenflat

Het entreeproject aan de Diederik van Teilingenflat bestond uit het op kunstzinnige wijze opknappen van de twee entrees van de flat. Door het beschilderen en decoreren van vitrinekastjes met artistieke inhoud. Deze kastjes werden voorzien van verlichting en op de gevel bevestigd. Tevens is de gezamenlijke entree gedecoreerd met een mozaïek. Het entreeproject is afgesloten in de maand oktober 2011. Er werd een brochure gemaakt met foto's van het hele project. De Goede Woning maakte het project financieel mede mogelijk en stelde een atelierruimte beschikbaar in de flat.

2.1.3 Keramiekproject Samen Sterk

Vera Zegerman raakte op haar reis door de Algarve (Portugal) geïnspireerd door de vele keramiekwinkels. In Portugal hebben deze winkels de gewoonte

Arjan en Margot, Palenstein Zoetermeer

Gregor Servais, uit de serie 'Buren'
Terra Art Projects, 2009

TERRA
ART PROJECTS

Zoetermeer

BLONSKNA

WWW.TERRA-ARTPROJECTS.COM

om hun assortiment buiten aan de gevel te hangen. Dit levert een vrolijk beeld op. Dit beeld wil Vera Zegerman graag terugzien in de wijk Palenstein. Een muur behangen met vrolijke, gekleurde borden. In november 2010 is beeldend kunstenaar Vera Zegerman van start gegaan met het project 'Samen Sterk'. De afronding hiervan vond plaats op donderdag 3 maart 2011.

Tot en met de laatste workshop decoreerde een groep enthousiaste mensen vele borden van porselein. Met diverse ponsvormen en scharen kon iedereen naar hartenlust decoreren. Hiervoor werd speciaal glazuurkarton gebruikt, dat in water kan worden afgeweekt en in de oven op de borden kan worden bevestigd. De bordjes worden na afloop op een temperatuur van 800 graden Celsius gebakken. Er waren geen speciale eisen voor de decoratie, behalve dat deze in één kleur moest worden aangebracht. Een uiteenlopende set bordjes vormt het resultaat.

De borden zullen onderdeel gaan vormen van een gezamenlijk kunstwerk in de openbare ruimte in Palenstein. Speciaal hierbij was de medewerking van de cliënten van Steinmetz de Compaan tijdens de laatste avond op 3 maart. Het kunstwerk wordt op 21 april 2012 geplaatst aan de gevel van het gebouw aan het Van Duvevoordepad. Hier vormt het een blijvende herinnering aan de goede samenwerking tussen de bewoners.

2.1.4 Poëzieproject Palenstein

Vanaf oktober 2011 verzorgt dichter Maarten van den Elzen het poëzieproject 'Woorden wakker maken' in de wijk Palenstein. Het onderwerp van de gedichten is het begrip 'metamorfose', naar aanleiding van de veranderingen in de wijk. Tweewekelijkse workshops zullen leiden tot gedichten of impressies van de bewoners. Met de resultaten zal Genoveef Lukassen de woorden vormgeven en afbeelden. Deze afbeeldingen (objecten) krijgen een plaats op pleinen, muren, borden of bij de invalswegen van de wijk Palenstein.

2.1.5. Billboards Dubbelportretten

In overleg met Palenstein DoetMee is besloten om het fotoproject Dubbelportretten van Gregor Servaas nogmaals in Palenstein te plaatsen. De locatie die hiervoor werd uitgekozen is tegenover de ingang van het nieuwe gebouw Castellum. De billboards zullen hier max. 2 jaar blijven staan.

2.2. Overige projecten

2.2.1 Jaarringen 2011

Periode: 14 tot en met 27 november 2011. Innovatief buitenkunstproject Jaarringen 2011 toont innovaties op het gebied van kunst, cultuur, natuur, muziek en techniek.

Ambitie

Tweejaarlijks kiezen professionele (inter)nationale kunstenaars de groene podia van Zoetermeer voor de realisatie van site specific werk. Het uit jaarringen opgebouwde beeldmerk van het project vormt letterlijk verbindingen op de plattegrond van Zoetermeer. De tweejaarlijkse projecten zullen steeds specifiek voor de geldende jaarring worden ontwikkeld, waardoor de identiteit van deze ring benadrukt wordt. Hierdoor worden de verschillende profielen van Zoetermeer met elkaar in verband gebracht, en wordt er door middel van kunsttoepassingen samenhang gecreëerd voor bewoners en bezoekers.

Kunstwerk

Jaarringen 2011 omvatte het gebied van de Markt, het Marseillepad, Leidswallen, Dorpsstraat, Londenstraat en via het Dobbe-eiland weer naar de Markt. Op deze jaarring stond de innovatieve kunst van Daan Roosegaarde centraal.

Daan Roosegaarde ontwierp een hightech lichtlandschap specifiek voor het Marseillepad. De objecten reageerden wanneer je ze passeerde of aanraakte. Op dinsdag 22 november 2011 werd het Interactieve Landschap van Daan Roosegaarde officieel in werking gesteld.

Gekozen was voor deze locatie, waar oud en nieuw elkaar ontmoeten op de meest gebruikte verbindingroute en waar plannen liggen om de verbinding in de toekomst te versterken en een cultureel karakter te geven. De vernieuwende kunstwerken van Daan Roosegaarde zijn een dynamische fusie van architectuur, mensen en e-cultuur. Zijn sculpturen zoals Dune, Liquid Space, Flow en Intimacy vormen een omgeving van 'tactiele hightech' waarin de toeschouwer en de ruimte één worden. Deze verbinding tussen design en inhoud, tussen ideologie en technologie, noemt Roosegaarde 'techno-poëzie'.

Het voor de locatie in Zoetermeer ontwikkelde kunstwerk bestond uit vier lichtobjecten gevuld met interactief licht. Naast een eigen gedrag in lichtpatronen van elk object, konden bezoekers een extra gedrag uitlokken

Jaarring 2011, Combine, Ludy Feyen

door het aan te raken; als een fysieke tamagotchi. Het kunstwerk was hierdoor nooit 'af' en ontwikkelde zich door zijn software in gedrag en uiterlijk. De bezoeker werd een direct onderdeel van het kunstwerk, een participant. Er ontstond een directe, visuele relatie tussen de fysieke omgeving en het gedrag van mensen; in een sensuele versmelting tussen mens, techniek en landschap. Door het kunstwerk op het wandelpad te plaatsen werd het kunstwerk onderdeel van het publieke domein, een connector met de wijk, waarin het menselijk lichaam onderdeel vormt van het kunstwerk (en zelfs de aansturing is) en mensen met elkaar in verbinding brengt. We staan aan de dageraad van een nieuwe natuur," aldus Roosegaarde.

Met de omgeving verbinden en participeren

Doel van Jaarringen is om mensen direct te betrekken bij het project, hen de mogelijkheid en de verleiding te bieden om zich ermee te verhouden en te verbinden. Bij de totstandkoming zijn de direct omwonenden erbij betrokken, die fungeerden als ambassadeurs. De eerste jaarring telde 308 huishoudens, twee scholen voor primair onderwijs, het gemeentehuis en de openbare bibliotheek, het stadsmuseum en diverse horecabedrijven.

Nevenprogramma

Tijdens de openstelling van het project vond een nevenprogramma plaats dat mogelijkheden bood om het kunstwerk, en daarmee de eerste jaarring te ervaren. Ook startten vanuit het door TERRA ingerichte informatiecentrum op de eerste jaarring georganiseerde wandelroutes onder begeleiding van curator Marijke Wijgerinck. Er werd een begeleidende publicatie vormgegeven en er is een mobiele applicatie ontwikkeld met informatie over de elementen op de jaarring waardoor het project ook landelijk virtueel 'bezoekt' kon worden. Tijdens lezingen was er aandacht voor de natuur en cultuurhistorische aspecten op de jaarring.

De Combine

Als beeldend buiten kunstenaar is Ludy Feyen dikwijls in weer en wind bezig haar beelden te vormen. In de loop der jaren heeft zij ontdekt wat er mogelijk is met wilgenhout. Zij is gaan houden van de geur, de spanning en de buigkracht van de wilg die zij gebuikt om haar verhaal mee te vertellen. Voor jaarringen ontwikkelde zij de Combine, een rijdend kunstproject in de vorm van een reuzen trilobiet.

De combine, van oorsprong een machine die wordt gebruikt in de landbouw, werd voor Jaarringen ingezet als educatief element. De Combine wil mensen uit de stad nieuwsgierig maken naar de afkomst van hun voedsel. In en rondom de Combine komt men meer te weten over het cyclische proces van de seizoenen, waarbij zonlicht en het ritme van de natuur de basis vormen van ons voedsel en ons levensritme.

Ludy Feyen is met de Combine een samenwerking aangegaan met boer Wim van Rijn. Op de boerenwagen van van Rijn vormt de structuur van de trilobiet het onderkomen van een wintertuin, met daarin daglicht afkomstig uit met water gevulde petflessen. Deze authentieke lichtbron maakte ook de fotografie van Andor Kranenburg zichtbaar en een soundscape van Huib Folmer maakte de zintuigenreis compleet. Bezoekers konden tijdens de manifestatie Jaarringen Zoetermeer in de wagen bollen planten.

2.2.2 Open Atelieldagen 2011

Op 9 en 16 oktober 2011 vonden de open atelieldagen plaats. Veel kunstenaars waren blij verrast met de vele bezoekers die zij in hun atelier mochten ontvangen. De kunstenaars waren dit jaar actief bezig in hun atelier. Dit uitte zich onder andere in het geven van creatieve workshops en lezingen. Naast het bewonderen van reeds gemaakte kunstwerken kon nu ook worden meegekeken bij de vervaardiging hiervan, iets dat door veel mensen werd gewaardeerd.

De ateliers hadden duidelijk meer bezoekers tijdens het tweede weekend. Het weer, dat de eerste week beduidend slechter was dan tijdens de tweede week lijkt de oorzaak te zijn. De ateliers die in groepsverband functioneerden op dezelfde locatie kregen meer bezoekers. Veel mensen brachten eerst een bezoek aan de overzichtsexpositie van Terra Art Projects om zich te oriënteren. Nadat er werd bepaald welk werk hen aansprak brachten vervolgens zij hun tocht naar de ateliers.

2.2.3 Thrillerfestival

Periode: 29 oktober tot en met 5 november 2011

Secret Pictures: maak verborgen plekken nog mysterieuzer! Kunst maken van uw foto, het kon tijdens de workshops die in de week van het Thrillerfestival werden aangeboden door Stichting Terra Art Projects en Fotowerk. Het publiek kon een zelfgemaakte foto met professionele

Open atelier José Krijnen

Gezamenlijk een locatie zoeken voor het wijkmuseum in Buytenwegh

technieken bewerken. Het thema van de foto's sloot aan bij het festival: de verborgen, geheimzinnige plekken van Zoetermeer.

De aanleiding van de workshop was het project Secret Cities in het Stadsmuseum Zoetermeer. De fotografen Andrew Brooks en Andy Brydon verbleven een aantal weken in Zoetermeer om de onbekende plekken van de stad bloot te leggen. Ook het Zoetermeerse publiek werd aangemoedigd om hun verborgen plekken te fotograferen. Deze foto's werden toegevoegd aan de expositie van Brooks en Brydon in het Stadsmuseum. Onder begeleiding van Fotowerk hebben deze fotografen en de mensen die zich via Terra Art Projects hadden aangemeld een extra dimensie aan hun foto's toegevoegd. In totaal namen 21 mensen deel aan de workshops.

2.3 Voorbereidingen 2012

2.3.1 César Franck zet de toon in Buytenwegh

Sinds 2010 is TERRA actief in het gebied rondom de César Franckrode in de wijk Buytenwegh. In 2011 begon zij met de uitwerking van de plannen. Een gevarieerd aanbod van cultuur en natuur, geïnspireerd op de tijd van César Franck, dat is wat TERRA voor ogen heeft bij het opwaarderen van het gebied rondom de César Franckrode.

Het gebied is door achterstallig onderhoud en kleine aanpassingen weinig aantrekkelijk en moeilijk vindbaar. Dit terwijl er zoveel potentie zit in het gebied door de verschillende aanbieders (Stichting Mooi, ID College, Buurtvereniging, basisscholen en Resto VanHarte) en de ligging aan de rand van de polder. Het afgelopen half jaar heeft TERRA samen met de wijkpost een enquête en een openbare inloopavond georganiseerd, om vervolgens ook de aandachtspunten bij de organisaties in het gebied te inventariseren.

Tijdens de buurtmarkt in winkelcentrum Buytenwegh op 28 mei 2011 wisselde TERRA van gedachten met bewoners van deze wijk. Bijvoorbeeld over hoe beeldende kunst, muziek en natuur positief kunnen bijdragen aan het plein van de César Franckrode. Of hoe de sfeer uit de negentiende eeuw op een moderne manier kan worden toegepast bij de inrichting van het plein. In de stand van TERRA werden de eerste schetsen gepresenteerd op het gebied van aankleding, ontmoeting, participatie en ontspanning. Bewoners van de wijk konden hun mening geven en alternatieven aandragen door middel van het invullen van een enquête.

Het project van TERRA aan de César Franckrode sluit aan op het onderdeel Openbare Ruimte uit het wijkactieplan Buytenwegh. TERRA werkt hierin samen met de wijkpost Buytenwegh, het wijkteam Buytenwegh en de buurtorganisaties. Doel van dit Community Art project is om de verbetering van het gebied op (inter)actieve wijze met de wijk vorm te geven.

In 2012 wordt daadwerkelijk begonnen met de uitvoering van de plannen. Er is met buurtbewoners een locatie bepaald voor het wijkmuseum, er worden workshops gegeven om de exposities in het museum vorm te geven en verschillende sfeerelementen gaan het gebied zichtbaar aantrekkelijker en merkbaar veiliger maken.

PROGRAMMA TERRATORIUM

3.1. Algemeen

Terra Art Projects heeft sinds maart 2009 een bedrijfshal aan de Philipsstraat 18 te Zoetermeer op antikraak basis in bruikleen. In dit zogenoemde TERRATORIUM presenteert zij sinds 2010 een jaarprogramma. In 2011 bestond dit programma uit tien tentoonstellingen/ kunstprojecten, een zestal kunstfoyers en een drietal bijeenkomsten van externe partijen.

3.2. Tentoonstellingen

TERRA realiseerde de volgende tentoonstellingen/ kunstprojecten in het TERRATORIUM:

3.2.1 Time

Periode: 3 april tot 1 mei 2011. Time, een Multimedia installatie. Moderne media, muziek en poëzie waren de ingrediënten die tijdens het project werden samengevoegd. De deelnemende kunstenaars bundelden hun disciplines. De expositie bestond uit video, beeldprojecties, fotografie en (live) muziek. Tijdens de openstelling waren er in de weekenden live performances van de band Glimlicht.

Met de videofilm 'Juan' (Ien Dobbelaar), experimentele muziek (Glimlicht), afgewisseld met lichtelementen en projecties (Ton van Zeijl). Na verloop van tijd werd het hele project onthuld en kon men alle tijd nemen de kunstwerken te bekijken. Na chaos, muziek, stilte, licht en donker was er tijd verstreken.

Welke tijd?

Aantal bezoekers: 130

3.2.2 Meesterwerken

Periode: 4 tot en met 12 juli 2011.

De expositie MEESTERWERKEN werd georganiseerd in samenwerking met het Wu Park kunstatelier, het Chinese kunstcentrum in Den Haag. Met meer dan tweehonderd kunstwerken van 22 Chinese kunstenaars liet Terra Art Projects de bezoeker kennis maken met zowel de traditionele als de moderne Chinese kunst. Bovendien kon men tijdens workshops kennismaken met de eeuwenoude traditie van de kalligrafie.

Chinese kunst is niet altijd een onderdeel geweest van de moderne Westerse kunstwereld. Pas na het dictatorschap van Mao Zedong en dus het einde van

zijn 'culturele revolutie' kregen Chinese kunstenaars de vrijheid om zich naar eigen inzicht te ontwikkelen. Dit deden zij dan ook naar hartenlust, en de afgelopen twintig jaar hebben wij kennisgemaakt met de moderne Chinese kunst als vooruitstrevend en experimenteel. Ook blijft er binding met de eigen geschiedenis van prentkunst en kalligrafie.

Aantal bezoekers: 115

3.2.3 Uitwisseling Xiamen

Periode: 8 juli tot en met 2 augustus 2011.

De culturele uitwisselingen tussen de zusterstad Xiamen en Zoetermeer met beeldend kunstenaars, worden voortaan gefaciliteerd door Terra Art Projects. Hiertoe heeft de gemeente Zoetermeer in 2011 besloten.

Drie Chinese kunstenaars uit Xiamen; Xu Guangpei, Zhou Hong en Wang Xianjun bezochten Zoetermeer. Zij kregen onderdak in de accommodatie van TERRA in Palenstein. Het TERRATORIUM aan de Philipsstraat werd gebruikt als atelier- en tentoonstellingsruimte.

In aanloop van het project werd een aantal plaatsen bezocht die typerend zijn voor Nederland en de Nederlandse kunstgeschiedenis, zoals de Zaanse Schans en het Van Goghmuseum. De kunstenaars waren erg onder de indruk van de werken van de oude meesters, die zij tot nu toe alleen uit boeken kenden. Dertien Zoetermeerse kunstenaars participeerden in de uitwisseling: Xandra Laperre, Jan Knoester, José Krijnen, Karel Lengkeek, Joke Meijer, Tilly Wils, Vera Zegerman, Anita Gaasbeek, Rob de Graaf, Hetty Arens, José Koebrugge, Lydia van Domburg en Jurgen Klaassen.

Zij aan zij werken

Doel van de uitwisseling was om het internationale kunstklimaat van Zoetermeer verder te ontwikkelen en te versterken. Om dit doel te bereiken werd er een intensief programma opgesteld. De drie kunstenaars, waarvan twee schilders en een keramist maakten op een zeer diverse manier kennis met de werkprocessen van Zoetermeerse kunstenaars.

De schilders maakten samen met Joke Meijer een modern Nederlands winterlandschap. Daarnaast liet Tilly Wils hen zien hoe zij pigmenten kunnen mengen. Zelf gebruiken zij verf direct uit de tube.

Een zeer gewaardeerde les werd aangeboden door José Krijnen. Zij leerde de kunstenaars hoe ze de technieken die de oude meesters gebruikten zelf kunnen toepassen. De populariteit van de Hollandse meesters is groot onder Chinese kunstenaars. Veel van de Zoetermeerse kunstenaars probeerden de techniek van het kalligraferen onder de knie te krijgen.

Uitwisseling Xiamen, gezamenlijk werk van Wang en José Koebrugge

Object IJstijd langs de A12, Robert Roelink

De uitwisseling zal niet alleen doorwerken in het persoonlijke oeuvre maar ook zal de nieuwverworven en toegevoegde kennis gedeeld worden met Chinese studenten.

Dat de uitwisseling een succes was, bleek ook tijdens de opening van de eindexpositie. De samenwerking tussen de culturen en de processen die zich afspeelden tijdens het werken boeiden de bezoekers zichtbaar.

3.2.4 Change

Periode: 1 augustus tot en met 11 september 2011.

Robert Roelink was actief in het TERRATORIUM en op buitenlocaties in Zoetermeer, met de expositie Change als resultaat.

In de eerste week heeft de kunstenaar als vooraankondiging verschillende beelden opgeblazen langs de A12. Hij heeft hier een representatieve fotoreportage van kunnen maken en heeft veel reacties gehad van spontane bezoekers en andere geïnteresseerden. Vanaf deze eerste week werden meerdere artikelen in de Zoetermeerse media geplaatst.

In de tweede week heeft de kunstenaar meer de binnenstad opgezocht en ook hier diverse opblaasbeelden en projecties opgesteld. Omdat het beeld het meest interessant is om te zien wanneer het verlicht is, blaast Roelink zijn beelden bij voorkeur na het invallen van de schemering op. Roelink ervaart dit als 'een meer intieme ervaring'.

Voorafgaand aan het exposeren in de openbare ruimte werd er geflyerd. Mooie momenten ontstonden op straat wanneer de opblaasbeelden zich langzaam begonnen te vormen. Veel passanten waren geïnteresseerd in het werk en discussieerden hier met de kunstenaar over installaties en diverse opblaasbeelden. Ook was Roelink gastspreker tijdens de Kunstfoyer op woensdag 7 september. Hij vertelde hierbij uitgebreid over de expositie Change en andere projecten.

Aantal bezoekers: 93. Aantal passanten buitenprojecten: → 500

3.2.5 Kunsthappen

Periode: 19 tot en met 23 september 2011. Kunsthappen werd voorproeven. Leerlingen van het Picasso Lyceum, Oranje Nassau College en het Erasmuscollege konden alvast proeven van het grote kunstproject Jaarringen. De eerste Jaarring met het Interactieve Landschap van de beeldend kunstenaar Daan Roosegaarde manifesteert zich in november rond de Dobbeplas in het Stadshart van Zoetermeer.

Kunsthappen is een kennismaking met kunst en cultuur voor leerlingen die voor het eerst het vak Culturele Kunstzinnige Vorming (CKV) op hun rooster

hebben staan. In het TERRATORIUM presenteerde Terra Art Projects tijdens Kunsthappen een speciaal voorproefje op het grote kunstproject van Daan Roosegaarde. De leerlingen maakten een korte tour langs werken die met nieuwe media tot stand kwamen en met Augmented reality (het mixen van de werkelijke wereld met de virtuele, waardoor compleet nieuwe toepassingen en mogelijkheden ontstaan). Zij konden zelf actief aan de gang met de, Ipod of Iphone om QR codes te scannen en de resultaten zichtbaar te maken. In de hal lag ook het werk met de titel " touch screen" waar de leerlingen door middel van aanraken (warmte) een beeld tevoorschijn konden toveren. Zoetermeer wil zich graag laten zien als ICT-stad. De stad, kunst en ICT gaan een verbinding aan. En hoe deze verbinding wordt gelegd, daar ging het over. Later werd dit in het groot zichtbaar en voelbaar bij het Interactieve landschap van Daan Roosegaarde rond de Dobbeplass in Zoetermeer.

3.2.6 TERRA 4 WNF

Periode: 1 tot en met 23 september 2011

De rivierdolfijn, het onbekende maar zeker net zo aandoenlijke broertje van de populaire dolfin, dreigt uit te sterven. Vervuiling, dammen en de visserij zorgen voor een razendsnelle achteruitgang in populatie. Niet voor niets koos het WNF dit dier als themadier van 2011.

Honderdvijftig enthousiaste Zoetermeerse jongeren en de jonge rangers van het WNF trokken zich het leed van de dieren aan en namen in september 2011 op een creatieve manier actie om geld in te zamelen voor de rivierdolfijnen. De Zoetermeerse jongeren en de jeugdleden van het WNF verdiepten zich onder begeleiding van de Zoetermeerse kunstenaar Gerart Kamphuis in deze zoetwaterdolfijn en vertaalden de bevindingen naar schilderijen tijdens workshops in het TERRATORIUM.

Op 23 september 2011 gingen hun werken onder de hamer en konden alle geïnteresseerden een kunstwerk aanschaffen om zo een bijdrage te leveren aan de verbetering van de omstandigheden van het dier. Ook niet onbelangrijk om te vermelden is dat niemand minder dan presentator Rinus Sprong, choreograaf en finalist van de Ultimate Dance Battle 2011 optrad als veilingmeester!

3.2.7 Overzichtsexpositie Zoetermeerse kunstenaars

Periode: 9 tot en met 16 oktober 2011. Overzichtsexpositie 2011 van Zoetermeerse kunstenaars. Het bezoekersaantal van zowel de open atelierdagen als de Zoetermeerse overzichtsexpositie kende een grote

stijging ten opzichte van vorig jaar. In deze expositie toonden veertig Zoetermeerse kunstenaars hun werken. In eerdere jaren bleek dit concept in de behoefte te voorzien om kunstwerken van professioneel beeldende kunstenaars in Zoetermeer op één locatie te kunnen bekijken. Voor de kunstenaars bood de expositie de gelegenheid om recent werk te tonen en vormde hiermee een visitekaartje voor de open atelierdagen op 6 en 19 oktober 2011.

Aantal bezoekers: 400

3.2.8 KERA-TEX 2012

Periode: 29 oktober tot en met 6 november 2011

Tijdens KERA-TEX 2011 heeft kunstminnend Zoetermeer kennis kunnen maken met de relatie die keramiek en textiel met elkaar kunnen aangaan. De verkoopexpositie leverde een recordaantal bezoekers op.

Het succes van KERA-TEX 2011 is de wijden aan diverse facetten. De gestructureerde voorbereiding met landelijke exposure zorgde voor een grote bekendheid van de expositie. Ook de mond-tot-mond reclame binnen het hechte netwerk van de keramiekkunstenaars heeft hieraan bijgedragen evenals het onderwerp en de professionele opzet. KERA-TEX is de eerste expositie in de Benelux die zich volledig richt op de combinatie van keramiek en textiel. De ruimte tot vrije interpretatie heeft gezorgd voor een hoop enthousiasme van de keramiekkunstenaars.

Zoals Judith Bloedjes benadrukte is het zeldzaam dat er zo'n grote ruimte kan worden aangewend voor het exposeren van keramiek. De kunstwerken werden opgesteld op sokkels, tafels, aan de wanden en aan het plafond. De meest besproken onderwerpen onder de bezoekers waren de opzet van de expositie, de mogelijkheid om de werken van alle kanten te kunnen bekijken en vooral het diverse aanbod. Sommige keramiekkunstenaars bootsten textiel na met klei, anderen drukten de textiel in de klei af. Ook de onderwerpen varieerden. Zowel abstracte werken als mens – en diervormen kwamen veelvuldig voor. Sommige bezoekers gaven tijdens hun bezoek zelfs aan nog een keer terug te komen om alle werken nog eens rustig te kunnen bekijken.

Doel is om de expositie een terugkerend fenomeen te laten worden. Het succes van KERA-TEX 2011 heeft dit plan extra kracht bijgezet. In november 2012 zal KERA-TEX 2012 plaatsvinden, waar wederom wordt geëxperimenteerd met klei en textiel.

Aantal bezoekers: 980

Expositie Zoetermeer maar anders

3.2.9 Cultuur op zondag

Tijdens de expositie Zoetermeer, maar anders werd op 4 december 'Cultuur op zondag' georganiseerd. Alle bezoekers werden deze dag langs de foto's geleid door leden van Fotowerk. In totaal kwamen er die dag 205 geïnteresseerden.

Ook werden amateurfotografen uit Zoetermeer opgeroepen om deze dag langs te komen met hun portfolio om deze door Theo Janssen, de initiatiefnemer van Fotowerk, te laten beoordelen. Hiervan maakten vijf amateurfotografen gebruik.

Er werd een speciale presentatiemap gemaakt met fotoafdrukken van alle geëxposeerde fotopanelen, ter illustratie van de mogelijkheden en voorbeelden die tijdens het gesprek ter tafel kwamen.

3.2.10 Zoetermeer 'maar anders'

Periode: 25 november tot en met 18 december 2011

Het idee voor de expositie 'Zoetermeer maar anders' ontstond anderhalf jaar geleden. De werkgroep Fotowerk bestaat vijftien jaar en wilde ter gelegenheid van dit jubileum een grootse fototentoonstelling organiseren. Voor Theo Janssen, als begeleider van Fotowerk, was het duidelijk dat kunsthall het TERRATORIUM de plek moest worden voor de expositie. De grote hal van 20x40 meter vereist een bijzondere aankleding en een groot aantal fotopanelen van een uitzonderlijk formaat. Eind 2010 lag er een projectplan bij het bureau van Stichting Terra Art Projects.

Twintig leden van de werkgroep Fotowerk werden uitgenodigd om hun foto's te vervreemden, te vervormen en te bewerken zodat het alledaagse Zoetermeerse stadsbeeld veranderde in een soort droom of hallucinatie. Het surrealistische resultaat leverde een boeiende reflectie op van de verhoudingen tussen fantasie en realiteit in een overzichtstentoonstelling. De participanten ontwikkelden zich steeds verder wat betreft de kennis van kunsthistorische achtergronden en het digitaal bewerken van foto's. Zij werden hierbij begeleid door projectleider Theo Janssen. In april 2011 heeft kunsthistorica Teresa Kwicien voor Fotowerk een lezing gehouden over de diverse kunststromingen van een eeuw geleden.

Begin juni 2011 hebben twaalf Fotowerkers de masterclass gevolgd van Andrew Brooks en Andy Brydon. Deze Engelse fotograaf en curator waren in Zoetermeer voor hun project 'Secret City'. Dit project is al in een vroeg

stadium gekoppeld aan het project 'Zoetermeer, maar anders'. TERRA, het Stadsmuseum en Fotowerk hebben een aantal keren om de tafel gezeten om de activiteiten voor 'Secret City' en 'Zoetermeer, maar anders' goed op elkaar af te stemmen. Zo is in dit kader binnen het Thrillerfestival begin november door Fotowerkers een workshop 'Secret Pictures' gegeven voor de Zoetermeerse bevolking. Deze workshop was bedoeld om geheime plekken te laten zien en te beschrijven.

De twaalf resultaten van de masterclass zijn opgenomen in de expositie van 'Secret City' in het Stadsmuseum. Ook de resultaten van de 21 deelnemers van de twee workshops 'Secret Pictures' werden in het Stadsmuseum geëxposeerd. Zowel het project 'Secret City' als het Fotowerkproject hebben baat gehad bij de gezamenlijke activiteiten voor de bekendheid bij de bevolking.

Aantal bezoekers: 975

3.3 Kunstfoyers

De bijeenkomsten van de maandelijkse foyers vormen laagdrempelige ontmoetingsavonden voor kunstenaars en kunstliefhebbers. In 2011 werden zes kunstfoyers georganiseerd met presentaties:

Presentatie 'Kunstenopdrachtbeleid van de gemeente Zoetermeer'
Door Carla Deelstra, projectleider realisatie kunstopdrachten bij de gemeente Zoetermeer.

'Antroposofische architectuur'

Lezing door Yaïke Dunselman, architect bij 'Architecture 90°'.

Achtergronden kunstproject 'Time'

Projectpresentatie door Ton van Zeijl en Mike Molenbroek

Achtergronden tentoonstelling 'Change'

Projectpresentatie door Robert Roelink.

'Kunst in de openbare ruimte'

Presentatie door Sjaak Langeberg en en Rosé de Beer.

'Zoetermeer maar anders'

Projectpresentatie door Theo Janssen en de groep Fotowerk.

3.3.1 Hoe realiseert de gemeente een kunstopdracht?

Op donderdagavond 3 februari 2011 gaf Carla Deelstra, projectleider realisatie kunstopdrachten bij de gemeente Zoetermeer, een interessante lezing. Het was erg druk in de foyer. Carla vertelde over het opdrachtenbeleid

Expositie Change, Robert Roelink

Expositie TIME

beeldende kunst in de openbare ruimte van de gemeente Zoetermeer. Ook over het aankoopbeleid kunst voor in het stadhuis. Aan de hand van een aantal voorbeelden van gerealiseerde kunstwerken, kwamen belangrijke aspecten aan de orde. Een boeiende bijeenkomst, vragen werden er nauwelijks gesteld, de informatie was zeer uitgebreid.

Carla Deelstra is sinds 1991, betrokken bij de uitvoering van het opdrachtenbeleid. Sinds een paar jaar onder de naam: projectleider realisatie kunst in de openbare ruimte. Daarnaast beheert zij het onderhoud en de aankoop voor de gemeentelijke collectie beeldende kunst. Ook organiseert zij de internationale contacten op cultuurgebied.

3.3.2 Antroposofische architectuur

Op 2 maart 2011 was de inspirerende lezing van Yaïke Dunselman 'Architecture 90°' over antroposofische architectuur zeer boeiend. Misschien was de krokusvakantie de oorzaak van zo weinig bezoekers. Voor velen een gemiste kans. Met uitgebreide informatie, een prachtige presentatie en duidelijke uitleg over architectuur had Dunselman een aandachtig publiek. Terra Art Projects organiseerde deze lezing in haar maandelijkse FOYER. Voor Dunselman is antroposofische architectuur een zoektocht. Tijdens die zoektocht verdiept je inzicht. Hij bracht dit met heldere uitleg. Deze architectuur vindt haar inspiratie in de wijsgerige wereldbeschouwing van Rudolf Steiner (1861-1925).

Onze gebouwde omgeving lijkt te worden gedomineerd door uitgangspunten die buiten de menselijke gebruiker liggen. Juist de relatie tot de gebruiker, ons bewustzijn voor 'de menselijke maat' in de gebouwde omgeving zou leidend moeten zijn.

De presentatie was fraai opgezet. Dunselman noemde onder andere de architecten Frank Lloyd Wright (samenhang met de omgeving) en Gaudi (plastische vormgeving). Hij ging dieper in op de antroposofische uitgangspunten: de menselijke maat, geestelijk en lichamelijk, als architectonisch oerbeeld. De invloed van de vormgeving op mens en samenleving. 'Architecture 90°' heeft vestigingen in Amersfoort en Oldenburg/D. Vanuit de stelling 'Wij vormen onze gebouwen en daarna vormen deze gebouwen ons' ontwerpen zij vaak binnen de zorgwereld en gaan op zoek naar de leefbaarheid binnen instellingen. Dunselman liet hiervan veel voorbeelden zien.

Hij besloot zijn presentatie met het nieuw ontworpen gebouw voor de Vrije School in Zoetermeer. Het ontwerp won de ontwerpwedstrijd die door de gemeente Zoetermeer was uitgeschreven. Na een voorselectie bleven er drie ontwerpen over. Met unanieme stemmen kozen zowel de gemeente als de school voor het ontwerp van Dunselman. Het gebouw Vuurvogel staat in de wijk Meerzicht in Zoetermeer.

3.3.3 Chaos, muziek, stilte, licht en donker: TIME

Tijdens de kunstfoyer op 7 april 2011 hebben Ton van Zeijl en Mike Molenbroek namens de kunstenaars een presentatie verzorgd over het project TIME. Een mixed mediaproject van kunstenaars en muzikanten. Deze avond is dieper ingegaan op de uitgangspunten van de kunstenaars. Door samenwerking tussen de kunstenaars Ton van Zeijl en Ien Dobbelaar en de muzikanten van Glimlicht werd tijdens dit project de tijd ervaren in combinaties van muziek, poëzie en moderne media. Glimlicht, bestaat uit een groep jonge muzikanten die experimentele muziek en poëzie boeiend weet te verweven.

3.3.4 Change

Op 7 september 2011 heeft kunstenaar Robert Roelink tijdens de foyer uitleg gegeven over zijn artistieke levensstijl, kunstuitingen, motivaties en inspiraties. Het publiek kreeg de gelegenheid temidden van de tentoongestelde kunstwerken de dialoog aan te gaan met de kunstenaar.

3.3.5 Kunst in de openbare ruimte

In gesprek met Sjaak Langenberg en Rose de Beer op 2 november 2011. De overgang van fantasie naar werkelijkheid Onbevangen het publiek benaderen, streven naar maatschappelijke infiltratie. In het werk van Sjaak Langenberg en Rosé de Beer lopen fantasie en werkelijkheid moeiteloos in elkaar over. Sjaak Langenberg is beeldend kunstenaar en publicist. Hij werkt samen met vormgeefster Rosé de Beer aan projecten die meestal buiten de gebruikelijke kunstcontext worden uitgevoerd. Zij proberen de functie en betekenis van kunst in de openbare ruimte steeds weer te verruimen. Afhankelijk van het plan dat op locatie wordt ontwikkeld kiezen zij voor het meest geschikte medium om hun ideeën tot uitdrukking te brengen.

3.3.6 Zoetermeer maar anders

Zoetermeer heel erg anders! Een erg drukbezochte foyer op 7 december 2011. Fotograaf Theo Janssen gaf een presentatie over het tot stand komen

van de boeiende tentoonstelling 'Zoetermeer maar anders'.

Een twintigtal fotografen uit de groep Fotowerk durfde de uitdaging wel aan Zoetermeer eens anders te laten zien. Het kostte een jaar voorbereiding, naast de workshops onder begeleiding. Sommige van de aanwezige fotografen kregen het er nog warm van. Moeilijk bleek ook het thema; laat je inspireren door een historisch stadsbeeld van een beroemde schilder en vertaal dat in een beeld van Zoetermeer. Toch is het erg goed gelukt. Na de presentatie kon men het bekijken van de expositie samen met de fotografen nog eens rustig 'overdoen'.

04

BIJZONDERE ACTIVITEITEN

4.1 Onderneem.net Silverdome

Op 20 en 21 april was Terra Art Projects present op de zakelijke beurs Onderneem.net in Silverdome. Niet alleen verzorgde TERRA met Zoetermeerse kunst aankleding van de beursvloer en enkele stands, ook presenteerde zij op de beurs haar zakelijke kunstuitleenprogramma Terra in Bedrijf, werden de mogelijkheden van TERRAFAN nader toegelicht en werd specifieke aandacht voor enkele kunstprojecten gevraagd.

Het heeft geresulteerd in 1 zakelijke opdracht voor kunstuitleen en de organisatie van een artistiek evenement in 2012.

4.2 Floravontuur nieuwjaarsreceptie

Op woensdag 19 januari 2011 bezochten ruim 250 relaties en Businessclubleden de nieuwjaarsreceptie van stichting Floravontuur Promotie Zoetermeer, die dit jaar werd gehouden in het TERRATORIUM. Er was veel belangstelling voor de bijzondere locatie van de nieuwjaarsreceptie. Voorzitter Lennie Huizer sprak de aanwezigen kort toe en riep ze vooral op om in het jaar 2011 verbindingen aan te gaan met elkaar, met het culturele leven en met de stad Zoetermeer.

TERRATAFELEN

4.3 BBC ontbijt op 9 juni

Op 9 juni faciliteerde Terra Art Projects het netwerkontbijt voor de Zoetermeerse Business Breakfast Club. Zij vroeg hierbij speciale aandacht voor TerraTafelen. Genodigden werden uitgenodigd zich aan te melden om aan te schuiven tijdens dit artistieke én culinaire evenement.

4.4 TERRATAFELEN

Onder de naam TerraTafelen vond de afsluiting van ons kunstseizoen 2010-2011 plaats op donderdag 30 juni van 18.00 – 22.00 uur.

Het TERRATORIUM werd tijdens TerraTafelen voor even een artistiek restaurant. De inhoud van het diner richtte zich echter niet alleen op de culinaire component. Dit diner was vooral ook gericht op nut en noodzaak van een cultureel leven in Zoetermeer. De deelnemende Zoetermeerse kunstenaars hadden voor deze gelegenheid een eigen tafel 'aangekleed'. Daarbij presenteerden zij zich met toegepaste kunst, speciaal vervaardigd voor deze avond. Want naast schilderen en beeldhouwen zijn er natuurlijk nog tal van toepassingen te bedenken waarbij een kunstenaar zijn talent kan benutten.

De kunstenaars hadden elk twee gasten gekozen, waarvoor op uitnodiging van TERRA stoelen waren gereserveerd. En TERRA zelf had ook gasten aan haar tafels. Met een gevarieerde tafelbezetting heeft zij een kennismaking tot stand gebracht met artistieke visies. Maar er gebeurde nog veel meer tijdens de maaltijd. Met optredens in de vorm van dans, muziek, en poëzie werd TerraTafelen iets bijzonders. Een maaltijd met omlijsting. Een mooie afsluiting van het kunstseizoen en wie weet het begin van een mooie traditie!

Aan TerraTafelen werkten o.a. mee: Hetty Arens, Rob de Graaf, Heleen de Lange, Jurgen Klaassen, José Koebrugge, Karel Lengkeek, Marja Milovan Berlo, Patricia Seijen Ten Hoorn, Wonny Stuger, Ria van Dijk, Marijke Wijgerinck, Centrum voor Kunst en Cultuur, Zoetermeer Jazz, Maarten van den Elzen, Pauline Altling von Geusau en De Dutch Don't Dance Division

OVERLEGSTRUCTUUR

TERRA heeft in 2011 in het kader van samenwerking binnen de culturele sector een bijdrage geleverd op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Zij werkte op diverse aandachtsgebieden, met verschillende organisaties samen. Onderstaand een overzicht:

5.1 Participatie projecten:

- Stichting ParticipARTE, projecten in de wijk Palenstein
- Palenstein DoetMee met vertegenwoordigers namens de woningcorporaties Vestia, De Goede Woning, Vidomes en de gemeente Zoetermeer
- Gemeente Zoetermeer, maatschappelijke organisaties in de wijk Buytenwegh

5.2 Kunstprojecten:

- Centrum voor Kunst en Cultuur, kunstproject Time en TerraTafelen.
- Wereld Natuur Fonds, veiling.
- Thrillerfestival, workshops Fotowerk.
- Floravontuur Promotie Zoetermeer, nieuwjaarsreceptie en Cultuur op zondag

5.3 Verhuur kunstwerken (Terra in Bedrijf):

- FPN (pilot verhuur kunst aan bedrijven)
- Kunstuitleen André de Goede, overeenkomst tot samenwerking

5.4 Culturele overleggen:

- Overleg culturele instellingen over cultuurnota
- Projectgroep Fonds Cultuurparticipatie

5.5 Samenwerkingsverband Stadsmuseum en Bibliotheek:

Met het Stadsmuseum is een intentieverklaring ondertekend om in de toekomst nauwer met elkaar samen te gaan werken. De samenwerking zal in 2012 verder vorm gaan krijgen. De Bibliotheek heeft zich hier later bij aangesloten.

PROJECTBUREAU

6.1 Management

Het management bestond evenals in 2010 uit een tweekoppige directie (Ed Boutkan en Natalie Vinke). Zij werd ondersteund door Ricardo Seffelaar als manager externe relaties voor acquisitiewerkzaamheden. Voor de oriëntatie op het Community Art project aan de César Franckrode heeft zij Alcuin Olthof als externe projectleider aangetrokken.

6.1.1. Van stichtingsbestuur naar raad van toezicht

Bij de omvorming van de vereniging naar een stichtingsmodel in 2008 is met het bestuur afgesproken dat na verdere professionalisering het raad van toezichtmodel ingevoerd zou worden.

In overleg met het bestuur, en gezien de positieve ontwikkeling in de bedrijfsvoering van de Stichting is in 2011 besloten per 2012 naar een raad van toezichtmodel over te gaan. Aan het management is de opdracht gegeven om deze statutenwijziging voor te bereiden.

6.1.2. Acquisitie

Om meer binding met het bedrijfsleven in Zoetermeer te krijgen heeft TERRA in haar kunsthall TERRATORIUM enkele activiteiten georganiseerd waarin het bedrijfsleven centraal stond.

Dit waren de nieuwjaarsreceptie van Floravontuur Promotie Zoetermeer, bijeenkomst Business Breakfast Club en TerraTafelen.

6.1.3 Structurele subsidie

Het is het management gelukt om in 2011 een structurele subsidiebeschikking per 2012 van de gemeente Zoetermeer te verwerven.

6.1.4. Nieuwe locatie Bredewater 16

Om niet langer afhankelijk te zijn van een antikraakconcept is het management in staat gebleken om zelfstandig een ander onderkomen te bemachtigen met meer toekomstperspectief. Na overleg met de directie van 4MKB werd het mogelijk om zowel een kantoor als een nieuw TERRATORIUM in het verzamelgebouw aan het Bredewater 16 onder te brengen. TERRA werd hierbij tevens partner van het 4MKB concept is TERRA. Zij vestigde zich als eerste bewoner in het 4MKB center.

6.2 Van stagiaire naar medewerker PR en Programmering

Begin 2011 is het projectbureau uitgebreid met de komst van stagiaire Mirjam van Spelde. De samenwerking met Mirjam en het management verliep zo goed dat haar een tijdelijke aanstelling is aangeboden. Mirjam zal binnen het projectbureau werkzaam zijn als medewerker PR en programmering.

6.3 Stagiaire Communicatie

In het najaar is Esmee Harskamp als stagiaire Communicatie aangetrokken voor een periode van 3 maanden. Zij heeft onder andere een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de website "Kunst en Cultuur Zoetermeer".

6.4 Vrijwilligers

Dat de vrijwilligers voor TERRA onmisbaar zijn is in 2011 wel gebleken. Naast de ondersteuning bij kunstprojecten, tentoonstellingen en kunstfoyers hebben zij een extra inspanning geleverd in het opknappen van de kunsthall aan de Philipsstraat en het maken van tentoonstellingsmateriaal. Helaas sloeg het noodlot toe toen TERRA eind 2011 de kunsthall die anti-kraak was gehuurd, binnen twee weken moest opleveren terwijl er nog een lopende expositie was.

Hoewel het management al in een ver gevorderd stadium bezig was met een andere locatie, betekende het plotselinge vertrek uit de Philipsstraat toch een hoop ongemak.

Door de vrijwilligers is echter op de nieuwe locatie aan het Bredewater 16 in een recordtijd een fantastische prestatie geleverd om het nieuwe TERRATORIUM op te knappen en in te richten.

6.5 Programmacommissie

De programmacommissie is in 2011 in totaal 4 keer bij elkaar gekomen. Door de programmacommissie zijn diverse aantrekkelijke thema-avonden in de vorm van een kunstfoyer geïnitieerd.

Het programma van de kunstfoyers is door de programmacommissie geëvalueerd, waarbij is geconstateerd dat het aantal bezoekers niet aan de verwachtingen voldoet. Er is dan ook aan het management van het projectbureau voorgesteld om de presentaties van de exposanten niet meer op een afzonderlijke avond te laten plaatsvinden maar deze voor de opening van de tentoonstelling te plannen en daarnaast om de themabijeenkomsten op zondagen te organiseren.

Workshop Gerart Kamphuis, project TERRA4WNF

Expositie KERA-TEX '11

Verder is de wens aanwezig om in 2012 een kunstreis van een dag te organiseren.

6.6 Adviescommissie

Omdat het projectbureau in 2011 geen meervoudige inschrijvingen ontving voor projecten, is er in 2011 geen gebruik gemaakt van de adviescommissie. Selectie ten aanzien van het jaarprogramma en de projecten vond plaats op basis van diversiteit, ervaring en kwaliteit.

07

BEDRIJFSVOERING

In 2011 werd door het management een extern communicatieplan opgesteld. TERRA wil verder vormgeven aan haar reputatie en imago. Projecten en activiteiten die TERRA organiseert moeten synoniem zijn aan kwaliteit en professionaliteit. Met een jaarprogramma in TERRATORIUM en in de buitenruimtes van Zoetermeer beoogt zij door de verscheidenheid van het aanbod en door de kracht van herhaling, een breder publiek aan zich te verbinden en bovendien de kunstbeleving in Zoetermeer op te waarderen. Dit jaarprogramma zal ondersteund moeten worden door een actief communicatiebeleid.

Kerdoelen in het plan zijn:

- Versterken naamsbekendheid/ imago
- Positionering als organisatie
- Profileren activiteiten/ mogelijkheden
- Aantrekken publiek/ participanten/ sponsors en subsidiënten
- Interesseren/ verbinden kunstenaars

Bovenstaande kan alleen bereikt worden als de communicatie aansluit op de ambities. In de periode 2011 – 2012 moet de externe communicatie verder worden toegesneden op de inhoud van het jaarprogramma TERRATORIUM, de (participatie)kunstprojecten in de openbare ruimte en de diverse mogelijkheden en activiteiten die Terra Art Projects te bieden heeft. Het is belangrijk dat Terra Art Projects gedurende het hele jaar communicatief

aanwezig is. Dat vraagt om een levendige communicatie met verrassing, actualiteit en achtergrondinformatie. En het vraagt daarnaast om een goede planning, goede contacten met de media en een doelgroepgerichte aanpak. In het communicatieplan worden deze doelstellingen en activiteiten uitgewerkt.

7.1 TERRA in Bedrijf

In 2011 werd actief geacquireerd voor Terra in Bedrijf. De mondiale economische situatie lijkt de grootste oorzaak te zijn voor het uitblijven van concrete kunstopdrachten, want aan enthousiasme ontbrak het de gesprekspartners niet. De presentatie op de beurs Ondernem.net leverde 1 verhuurcontract op en een opdracht voor organisatie van een artistiek evenement in 2012.

Er werd een mondelinge overeenkomst gesloten met de kunstuitleen van André de Goede, waarbij het lokale kunstaanbod van TERRA voor een opdrachtgever kan worden aangevuld met bekendere kunstwerken uit de collectie van de kunstuitleen. Bij het zoeken naar een nieuw onderkomen voor TERRA werd met het oog op de verbinding met het lokale ondernemersveld specifiek gekozen voor de 4MKB locatie aan het Bredewater.

7.2 TERRAINFO

Gezien de positieve reacties op TERRAINFO, werd besloten deze in 2011 maandelijks te laten verschijnen. De omvang besloeg gemiddeld 3 pagina's. Er was aandacht voor de actuele projecten en achtergrondinformatie. Vast onderdeel was de agenda op de laatste pagina, en per juli 2011 verscheen de column van medewerker Mirjam van Spelde op de voorpagina. Eind 2011 kende TERRAINFO meer dan 750 abonnees.

7.3 website kunst en cultuur Zoetermeer

De nood om de bestaande website kunstenaarsinzoetermeer.nl technisch en visueel aan te passen vormde aanleiding om een nieuwe website te ontwikkelen, die de kunstenaarsinformatie en de kunst-en cultuurprogrammering in Zoetermeer aan elkaar te koppelen. In 2011 werd via een sponsoring door 1001ICT een eerste aanzet gemaakt voor de ontwikkeling. In 2012 wordt de website kunstencultuurzoetermeer.nl verder ingericht.

7.4 Professionalisering interne bedrijfsvoering

Ook in 2011 werden acties ondernomen ten aanzien van de verdere professionalisering van de organisatie.

7.4.1. Algemene voorwaarden

In het najaar van 2011 is begonnen met het opstellen van de Algemene voorwaarden. Gezien het juridische karakter is besloten om de deze te laten opstellen door een gespecialiseerd bureau. In 2012 zal de afronding van de Algemene voorwaarden plaatsvinden.

7.4.2 Verzekeringen

In 2011 is door het management besloten om de verzekeringen binnen nader onder de loep te nemen met een nadrukkelijke wens om deze onder te brengen bij een verzekeringsmaatschappij in Zoetermeer. De geldende verzekeringen in 2011 en aanvullende verzekeringen zijn met ingang van 1 januari 2012 ondergebracht bij Verzekeringsmaatschappij Univé.

08

VERENIGING TERRA

De vereniging Terra kunstenaars zal als rechtspersoon haar eigen jaarverslag publiceren.

In 2011 vond een wisseling van het bestuur plaats waarbij het totale ledenbestand van de vereniging eind december 2011 6 beeldend kunstenaars (inclusief bestuur) telt.

Op verzoek van het Verenigingsbestuur is er enkele keren overleg geweest met het management van het projectbureau. Het belangrijkste onderwerp van gesprek was de voorgenomen statutenwijziging van de Stichting van bestuursmodel naar een raad van toezichtmodel, waarbij de formele relatie met de vereniging komt te vervallen. De statutenwijziging zal in 2012 notarieel passeren.

09

FINANCIËEL RESULTAAT

De stichting Terra Art Projects kende in 2011 een omzet van 345.000 euro. Hiervan werd 189.000 euro besteed aan de realisatie van de projecten en resteert 73.000 euro als projectverplichting voor meerjarige projecten. Het merendeel van de baten was afkomstig van de gemeente Zoetermeer en enkele cultuurfondsen.

MET DANK AAN

Subsidiënten en sponsors

Gemeente Zoetermeer, Fonds 1818, Palenstein DoetMee, Woningcorporaties (Vestia, Vidomes en de Goede Woning), Prins Bernhard Cultuurfonds, Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling, Fonds Cultuurparticipatie, Floravontuur Promotie Zoetermeer, Antivlam Brandbeveiliging, Blomsma, De Bouwhof, De Dutch Don't Dance Division, Fortune coffee, FMT Vastgoedbeheer, FPN Groep, Greg & Baud, KA van Daalen & Zn BV, Kroonpart Zoetermeer, LEAS Bureau voor zorgvernieuwing, Onderneem.net, Pilatusdam Mens en Organisatie, Verhuisbedrijf Henneken BV, Your Installation Partner BV.

Personen

De deelnemende kunstenaars, alle vrijwilligers, de fotografen.

Colofon

Tekst	Mirjam van Spelde, Ed Boutkan, Natalie Vinke
Eindredactie	Joke Meijer
Vormgeving	Natalie Vinke
Fotografie	Henk Arens, Petrie Coomans, Ludy Feyen, Dirk-Jan Hoogerdijk, Theo Janssen, Joke Meijer, Nelly Smits, Harry Vis, Frans van Zomeren

Jaarring 2011, Interactief Landschap, Studio Roosegaarde

